

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobce: **CH. M.**, zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9, proti žalovanému: proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.12.2011, č.j. OAM-250/ZA-ZA04-PA03-2011, ve věci mezinárodní ochrany, t a k t o:

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Toto rozhodnutí napadl žalobce v celém rozsahu včas podanou žalobou, kterou doplnil prostřednictvím soudem ustanoveného zástupce. Namítal, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné, nepřiměřené, nesprávné a nezákonné a žalovaný

napadeným rozhodnutím porušil ustanovení § 2 odst. 1, § 3, § 2 odst. 4, § 50 odst. 2, 3, 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen správní řád) a § 12 písm. b) § 14, § 14a zákona o azylu.

a) Nesprávné právní posouzení namítal:

1. K § 12 písm. b) zákona o azylu, přičemž uvedl, že již ve své předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany (ze dne 1.12.2009) vylíčil, že hlavním důvodem jeho vycestování z Ukrajiny bylo pronásledování místními policisty a nikoli snaha o legalizaci pobytu po skončení platnosti jeho víza. Opětovně popsal vydírání ze strany ukrajinských policistů zjištěně motivované. Obává se odplaty odsouzených i neodsouzených policistů, přičemž obrana vůči jejich nezákonnému jednání prakticky neexistuje. Odkázal na zprávu Amnesty International z roku 2011 (včetně webového odkazu), která informovala o porušování lidských práv na Ukrajině ze strany policistů. Za novou skutečnost současně podané žádosti uvedl HIV pozitivitu. V případě návratu do vlasti se v důsledku tohoto onemocnění obává diskriminace a stigmatizace a je přesvědčen o tom, že by se mohlo v jeho případě jednat o důvodný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

2. Ve vztahu k humanitárnímu azylu uvedl, že mu byla diagnostikována pokročilá infekce HIV, komplikovaná encefalopatií a hepatitidou typu C. Dále trpí dalšími onemocněními a je závislý na pomoci své rodiny. Správní orgán vycházel z neaktuálních a zkreslených informací a nedostatečně se vypořádal s důkazy předloženými žalobcem a špatnými podmínkami v ukrajinských nemocnicích zaměřených na léčbu HIV pozitivních. Odkázal na webové portály, týkající se lékařské péče na Ukrajině. Namítal, že odůvodnění neudělení humanitárního azylu je velmi stručné a postrádá bližší odůvodnění, čímž je toto rozhodnutí nepřezkoumatelné. Odkázal na konkrétní rozsudky Nejvyššího správního soudu, týkající se posuzování kritérií pro udělení humanitárního azylu. Domnívá se, že úroveň zdravotní péče na Ukrajině by pro něho znamenala podstatné zhoršení kvality jeho života a zcela jistě i progresi jeho nemoci.

3. K doplňkové ochraně má za to, že s ohledem na špatnou lékařskou péči v zemi původu, diskriminaci ze strany běžného obyvatelstva, ale i lékařů a ostatního zdravotního personálu mu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Odkázal na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci „D. proti Spojenému království ze dne 2.5.1997, stížnost č. 30240/96“, v němž tento soud shledává porušení článku 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod při vyhoštění cizince v terminálním stádiu choroby AIDS zpět do země jeho původu, neboť tato není schopna zabezpečit řádnou nebo dokonce žádnou lékařskou péči.

b) Nepřezkoumatelnost rozhodnutí spatřuje v tom, že rozhodnutí je na mnoha místech vnitřně rozporné a jeho argumentace nepřesvědčivá. Namítal, že jeho výpovědi jsou v napadeném rozhodnutí opakovaně překrucovány bez zohlednění toho, že trpí silnou a postupně se zhoršující poruchou vyjadřování. Ohradil se rovněž proti tvrzení správního orgánu, že na území ČR pobývá nelegálně. Zopakoval, že do ČR přicestoval na turistické vízum, následně požádal o udělení mezinárodní ochrany. Neuplynul tak jediný den, kdy by jeho pobyt v ČR byl nelegální, když za takový nelze

označit krátkodobý pobyt na základě řádně udělených víz nebo pobyt žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Není proti němu vedeno žádné řízení o správním vyhoštění, není ani veden v evidenci nežádoucích osob. K doporučení správního orgánu legalizovat si pobyt prostřednictvím zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců uvedl, že je to vzhledem k jeho onemocnění složité.

Závěrem zdůraznil, že jeho situace, ve které je nucen žádat o udělení mezinárodní ochrany, nevyplývá jenom z jeho onemocnění, ale v souvislosti s ním i ze špatné zdravotní péče poskytované na Ukrajině s přihlédnutím k tomu, že jeho celá rodina žije v ČR. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žalobních námitek. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobce, použité informace o zemi původu a na odůvodnění napadeného rozhodnutí. K namítaným potížím žalobce s ukrajinskými policisty žalovaný uvedl, že se jimi opětovně zabýval v napadeném rozhodnutí, přičemž tyto byly předmětem již pravomocně skončené první žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, kdy Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 15.12.2010 zamítl podanou žalobu a Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalobce v dané věci dne 7.4.2011 odmítl pro nepřijatelnost. Poukázal na to, že v současné žádosti a vlastnoručně psaném prohlášení žalobce sdělil, že má problémy se zdravím a celá jeho rodina žije v ČR. Správní orgán uvedl, že nezákonný postup policie vůči jeho osobě není ničím hodnověrně doložen, naopak to byl žalobce, kdo měl mít na Ukrajině opakovaně problémy se zákonem. V případě návratu do země původu sdělil, že se ničeho neobává. Není rovněž pravdou, že by správní orgán v napadeném rozhodnutí uváděl, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu. Žalovaný konstatoval, že i přestože je ČR považována za demokratickou zemi, i zde se objevují případy zkorumpovaných policistů a excesů policistů, netýkají se tedy pouze Ukrajiny. K namítané příslušnosti žalobce k určité sociální skupině, žalovaný uvedl, že dle jeho přesvědčení osoby postižené virem HIV nesplňují definici pro příslušníka této skupiny, když navíc různé ústrky, nevraživost apod. ze strany ostatní společnosti nelze považovat za diskriminaci ve smyslu zákona o azylu. Ze strany ukrajinských státních orgánů žalobci v tomto směru diskriminace ve smyslu zákona o azylu nehrozí.

K § 14 zákona o azylu správní orgán uvedl, že neshledal opodstatněnost pro udělení humanitárního azylu žalobci. Připustil, že odůvodnění je poměrně stručné, avšak jak vyplývá z obsahu napadeného rozhodnutí, správní orgán o něm rozhodl po posouzení osobní, rodinné a sociální situace žalobce, k čemuž měl dostatečné množství podkladů (výpovědi žalobce, informace o zemi původu, lékařské zprávy). Konstatoval, že na Ukrajině žije odhadem více než 400.000 osob nakažených HIV/AIDS, včetně dětí, z čehož je zřejmé, že se nejedná o žádnou mimořádnou okolnost. K námitkám žalobce ohledně § 14 a § 14a zákona o azylu žalovaný pro úplnost dodal, že i pokud by se v případě návratu do země původu situace žalobce

v dostupnosti lékařské péče zhoršila, a to i významně, nezakládá tato skutečnost sama o sobě porušení článku 3 Úmluvy. Tento článek neukládá členským státům povinnost zmírňovat takové rozdíly prostřednictvím poskytování bezplatné a neomezené zdravotní péče cizincům. Opačný závěr by pro členské státy znamenal přílišnou zátěž. Uvedl, že Evropský soud v této souvislosti poznamenal, že jeho závěry se vztahují na cizince trpící jakýmkoli závažným onemocněním, nikoli jen HIV (Rozsudek Velkého senátu ESLP ze dne 27.5.2008, stížnost č. 26565/05). Z výpovědí žalobce je dle žalovaného zřejmé, že o udělení mezinárodní ochrany požádal z důvodu legalizace pobytu, k čemuž azylová procedura neslouží. Žalobci objektivně nic nebrání v návratu zpět do země původu, kde má možnost léčby svých onemocnění, byť na nižší kvalitativní úrovni lékařské péče (odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí). Žalobce svým spoluobčanům také není povinen uvádět, že je nemocný, čímž předejde zmiňované sociální izolovanosti a stigmatizaci své osoby. Ze všech uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

V replice na vyjádření žalovaného žalobce uvedl k tvrzené existenci excesů policistů i v jiných demokratických státech, že žalovaný měl řešit, zda je občanům dána možnost se účinně domáhat proti takovému jednání, přičemž Ukrajina nemůže být považována za zemi, kde se každý občan může domoci ochrany. Žalobce dále nesouhlasí s vyjádřením žalovaného ohledně neopodstatněnosti udělení humanitárního azylu. Uvedl, že celkový počet osob nakažených HIV/AIDS na Ukrajině poukazuje na mimořádnou až alarmující situaci v této zemi s ohledem na možnosti léčby a její dostupnosti. Podle statistik programu OSN „UNAIDS“ je léčba dostupná jen pro 13% obyvatelstva a 16% obyvatelstva, které je postiženo HIV/AIDS v určitém stadiu a nelze proto tvrdit, že léčba, kterou podstupuje v ČR, bude pro něj dostupná i na Ukrajině (odkázal na portál <http://www.unaids.org/en/dataanalysis/tools/aidsinfo/countryfactsheets/>). Dále uvedl, že ESLP v avízovaném případě „D. proti Spojenému království ze dne 2.5.1997“ posuzoval nejen přístup k lékařské péči a samotné léčbě pomocí antiretrovirální terapie, ale celkovou zdravotní situaci žadatele a situaci rodinnou, tedy, zda se v zemi původu nachází člen rodiny, který by byl schopen se o danou osobu postarat. Podle žalobce je posouzení učiněné žalovaným nedostatečné. Prognóza žalobce je nejistá, HIV infekce se nachází ve stadiu C2, jedná se o poslední, klinické stadium infekce, které je doprovázeno stavy definujícími AIDS. Žalobce dále trpí dysartrií, která mu znemožňuje komunikaci a chronickou hepatitidou C. Jeho psychický stav rovněž není příznivý, je odkázán na péči své matky, která stejně jako celá jeho rodina žije v ČR. Nyní pobývá u ní ve Vlašimi. S ohledem na popsany zdravotní stav a rodinné zázemí, které žalobci na Ukrajině chybí, se v případě návratu obává vystavení se bolestivým podmínkám a sociální izolaci. Výše popsany zdravotní stav doložil zprávou ambulance AIDS centra Fakultní nemocnice Na Bulovce ze dne 22.5.2012.

Z obsahu správního spisu soud zjistil následující skutečnosti:

Dne 1.12.2009 podal žalobce svoji první žádost o udělení mezinárodní

ochrany, v níž uvedl, že mu skončila platnost turistického víza, pro případ svého návratu na Ukrajinu vyslovil obavu z vydírání ze strany policistů, kteří po něm již dříve vymáhali finanční prostředky, fyzicky ho napadali a nutili ke spolupráci. Rozhodnutím žalovaného ze dne 14.1.2010 nebyla žalobci udělena žádná z forem mezinárodní ochrany. Zdejší soud svým rozsudkem č.j. 29 Az 2/2010-25 ze dne 15.12.2010 žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl a Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalobce usnesením č.j. 7 Azs 10/2011-53 ze dne 7. 4. 2011 odmítl pro nepřijatelnost.

Dne 5.9.2011 podal žalobce opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR, v níž uvedl, že je bez politické příslušnosti. Na Ukrajině proti němu bylo opakovaně v letech 1992 -2008 vedeno trestní stíhání za krádeže (sedmkrát byl odsouzen k nepodmíněnému a třikrát k podmíněnému trestu odnětí svobody). Oba rodiče a sestra žijí v ČR. Ukrajinu opustil na podzim 2009, přijel do ČR na pozvání své matky. K důvodům své současné žádosti uvedl, že má problémy se zdravím, je HIV pozitivní a má bolesti jater (předložil lékařskou zprávu) a má zde celou rodinu. V lékařské zprávě ambulance AIDS centra Fakultní nemocnice Na Bulovce ze dne 30.5.2011 se uvádí, že žalobce je v tomto centru sledován od roku 2010 pro pokročilou HIV infekci komplikovanou HIV encefalopatií a těžkou poruchou řeči a psaní. Musí být trvale léčen a sledován na specializovaném pracovišti ve FN Na Bulovce, léčba nesmí být za žádných okolností přerušena. Vzhledem k faktické poruše si není schopen sám ve vlasti vyřídit úřední záležitosti. V průběhu pohovoru dne 8.9.2011 a doplňujícího pohovoru dne 4.11.2011 žalobce výše uvedené skutečnosti potvrdil. Doplnil, že matka má české občanství a otec se sestrou trvalý pobyt. Vyjádřil se ke své trestné činnosti na Ukrajině s vysvětlením, že nic neudělal, policisté si to vymýšleli, požadovali po něm peníze a když jim je nedal, zavírali ho na rok či dva. Zkoušel na Ukrajině žádat o pracovní vízum, neuspěl. Nepodařilo se mu to ani prostřednictvím „klienta“, neměl požadovaných pět tisíc USD. V ČR se mu ani s pomocí matky nepodařilo zajistit si pobyt podle zákona č. 326/1999 Sb. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl dne 8.9. 2011, že se cítí dobře, protože bere léky, kdyby je přestal brát, jeho stav se zhorší, dne 4.11.2011 uvedl, že se cítí špatně, bolí ho játra. K lékaři chodí do FN Na Bulovce třikrát do měsíce, bere léky na HIV (Kabetra, Mtriva, Viread, všechny tři 3x denně). Uvedl, že na Ukrajině by se léčit nemohl, protože tam nejsou takové léky jako v ČR. Dále uvedl, že jeho onemocnění bylo zjištěno až v ČR v rámci zdravotní prohlídky, když poprvé požádal o mezinárodní ochranu. Již před příchodem do ČR měl zdravotní potíže. Když ho policie na Ukrajině zbila, měl hnisavé zranění nohy (před čtyřmi lety). V nemocnici mu dávali transfúzi krve, je přesvědčen, že tato krev byla nakažená virem HIV a žloutenkou typu C. Po jiném policejním zbití měl zranění hlavy a kvůli tomu teď špatně mluví a píše. Na Ukrajině se neléčil, neměl na lékaře peníze. Vyšetřen byl až zde v Praze na Bulovce, tam mu řekli, že se nakazil z krve.

Součástí správního spisu jsou dále materiály z prvního řízení o mezinárodní ochraně žalobce, doložené lékařské zprávy, žalovaným shromážděné informace ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv na

Ukrajinské, jmenovitě Informace MZV ČR č.j. 10636282009-LPTP ze dne 13.5.2009, č.j. 97297/2008-LPTP ze dne 26.2.2009, č.j. 113176/2009-LPTP ze dne 23.7.2009, č.j. 129871/2010-LPTP ze dne 19.1.2010, informace společnosti Člověk v tísni, č.j. 1098/2007 ze dne 15.11.2007 a aktuální informace databanky ČTK-Ukrajina.

Krajský soud v Hradci Králové po provedeném přezkumném řízení, které proběhlo se souhlasem účastníků bez jednání (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění, dále jen „s. ř. s.“) rozsudkem ze dne 30.1.2013, č. j. 32Az 4/2012-57 zamítl žalobu ve výroku, kterým žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12 a § 13 zákona o azylu a zrušil rozhodnutí žalovaného ve výroku, kterým žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. V odůvodnění rozsudku uvedl, že v řízení nebylo prokázáno, že by žalobce byl ve své vlasti pronásledován pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tj. z důvodu pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo že by mohl mít odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Soud konstatoval, že žalobce za důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl nepříznivý zdravotní stav a obavu z návratu na Ukrajinu, kde by nemohl být adekvátně léčen a dále přání žít v ČR společně s rodiči a sestrou. Soud přisvědčil učiněnému závěru žalovaného, že jediným důvodem současné žádosti žalobce je snaha o legalizaci pobytu, který žalobce ani nijak neskrýval, avšak taková pohnutka nespadá pod žádný z důvodů taxativně uvedených v § 12 zákona o azylu. Pokud jde o problémy žalobce s policií v zemi původu, které opakovaně podrobně líčí ve své žalobě, soud odkázal na předchozí pravomocně skončené řízení, kdy rozhodnutí žalovaného o neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany bylo potvrzeno jak rozhodnutím krajského soudu, tak i Nejvyššího správního soudu. Krajský soud připomněl, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze ho zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky, tak jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Ztotožnil se s učiněnými závěry žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Stejný závěr učinil i ve vztahu k § 13 zákona o azylu (azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, přičemž žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona. Odlišně od žalovaného však krajský soud posoudil neudělení azylu žalobci dle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl) a neudělení doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b zákona o azylu. Zde krajský soud odůvodnil, že žalobce doložil, že trpí závažným zdravotním postižením, je HIV pozitivní a jeho léčba nesmí být podle ošetřujícího lékaře v žádném případě přerušena. Z lékařských zpráv je zřejmá progresse onemocnění a další prognóza je nejistá. Soud tak shledal opodstatněnou žalobní námitku, že odůvodnění neudělení humanitárního azylu je v konkrétním případě nedostatečné. Přesto, že žalovaný s odkazem na informaci ministerstva zahraničních věcí ze dne 29.7.2009 uvádí dostupnost lékařské péče i běžně užívaných léků na Ukrajině, žalobce s odkazem na jiný zdroj hovoří o daleko

nižší dostupnosti léčby tohoto závažného onemocnění. Žalobce je zcela odkázán na péči své matky. V daném případě nebylo dostatečně přihlédnuto k celkové rodinné a sociální situaci žalobce v rámci provedeného správního uvážení. Ke stejnému závěru krajský soud dospěl i ohledně aplikace ust. § 14a zákona o azylu, neboť podle jeho názoru není zcela na jisto postaveno, zda je žalobce schopen vycestování do země původu. Pro zhodnocení závažnosti onemocnění žalobce a posouzení jeho zdravotních omezení, další léčby a případného vycestování, musí ministerstvo v daném případě vyžádat aktuální a podrobnou lékařskou zprávu o zdravotním stavu žalobce. Z uvedených důvodů proto rozhodnutí žalovaného v této části zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 4.7.2013, č. j. 7 Azs 9/2012-42 vyhověl kasační stížnosti žalovaného, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, současně krajskému soudu uložil, aby v novém rozhodnutí rozhodl i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud (dále také jen „NSS“) v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl: *„Smyslem řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je posoudit jednak všechna tvrzení žadatele vztahující se k důvodům, pro něž se obává návratu do země původu, a dále aktuální situaci v zemi původu. Žádost o udělení mezinárodní ochrany je nutno posuzovat na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, a to z hlediska všech zákonných forem mezinárodní ochrany (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 – 107, publ. pod č. 2289/2011 Sb. NSS a na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud dále v usnesení ze dne 7. 4. 2011, č. j. 5 Azs 5/2011 – 58, dostupném na www.nssoud.cz, zdůraznil, že ze zásady non-refoulement (čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, sdělení ministerstva zahraničních věcí č. 208/1993 Sb.) vyplývá primární povinnost státu nevystavit žadatele reálné hrozbě závažné újmy podle ust. § 14a zákona o azylu. Těmto požadavkům stěžovatel v napadeném rozhodnutí vyhověl. Podle obsahu odůvodnění napadeného rozhodnutí má účastník řízení v České republice rodiče a sestru. V době podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice nelegálně pracoval. Návratu na Ukrajinu se obává z toho důvodu, že by se tam nemohl léčit. Trpí HIV infekcí s hlubokým imunodeficitem a HIV encefalopatií s těžkou poruchou řeči. Onemocnění mu bylo diagnostikováno v České republice. Účastníku řízení nebylo uděleno správní vyhoštění, ani s ním řízení o správním vyhoštění nebylo zahájeno. Podle informace ministerstva zahraničních věcí ze dne 29. 7. 2009 je na Ukrajině pro všechny občany dobrá dostupnost lékařské péče a běžně užívaných léků. NSS opakovaně vyslovil, že nižší úroveň zdravotnictví v zemi původu bez přistoupení dalších okolností nemůže založit důvod pro udělení azylu (např. rozhodnutí ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005 – 68, nebo ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69, dostupné na www.nssoud.cz). V rozsudku ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 – 89, také uvedl, že nelze vyloučit, že by doplňková ochrana byla udělena žadateli o mezinárodní ochranu, který trpí závažnou nemocí (v citovaném rozsudku se jednalo o HIV/AIDS) i z důvodů nedostatečné úrovně zdravotní péče v zemi původu, která by ovšem musela dosahovat úrovně označitelné za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení ve smyslu ust. § 14a*

odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Poskytování zdravotní péče na Ukrajině se této úrovni zdaleka neblíží (viz judikatura ESLP D. proti Spojenému království ze dne 2. 5. 1997, stížnost č. 30240/96 či ze dne 27. 5. 2008, N. proti Spojenému království, stížnost č. 26565/05, rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 24. 6. 2003, Arcila Henao proti Nizozemsku, stížnost č. 13669/03, či ze dne 25. 11. 2004, Amegnigan proti Nizozemsku, stížnost č. 25629/04). Stěžovatel k neudělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že nelze tvrdit, že by zdravotní péče byla na Ukrajině pro účastníka řízení nedostupná. V případě financování své léčby se může spolehnout na své příbuzné, ať už pobývají kdekoliv. Zdravotní péče by v České republice jistě byla kvalitnější, ale podle stěžovatele nelze dovodit, že by na Ukrajině nebyla poskytnuta. Účastník řízení si navíc podle stěžovatele může zajistit pobyt v České republice jiným způsobem než řízením o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Uvedené závěry stěžovatele jsou tak zcela v souladu s výše citovanou judikaturou. Co se týče závěru krajského soudu o nedostatečnosti odůvodnění napadeného správního rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu, Nejvyšší správní soud se s ním neztotožňuje. Stěžovatel k této otázce uvedl přezkoumatelnou úvahu, která byla skutkově podložena a dostačuje nárokům vyplývajícím z judikatury Nejvyššího správního soudu. V rozsudku ze dne 31. 8. 2012, č. j. 8 Azs 18/2012 – 49, dostupný na www.nssoud.cz Nejvyšší správní soud uvedl, že „k námitce nesprávného posouzení dostupnosti léčby na Ukrajině a možného ohrožení zdraví či života stěžovatele Nejvyšší správní soud připomíná, že na udělení azylu z humanitárních důvodů není právní nárok a posouzení důvodů tvrzených žadatelem o mezinárodní ochranu je otázkou správního uvážení žalovaného. Správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem.“ Dále viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, nebo ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, dostupné na www.nssoud.cz). Stěžovatel ve svém rozhodnutí k otázce humanitárního azylu uvedl, že posoudil zdravotní, rodinnou a sociální situaci žadatele o azyl a neshledal ji mimořádnou a hodnou zvláštního zřetele. Svoji úvahu opřel zejména o to, že na Ukrajině jsou všeobecně dostupné lékařská péče a běžně užívané léky. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje rovněž s námitkou stěžovatele, že zrušení jeho rozhodnutí v části neudělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny krajský soud neodůvodnil. Podle ust. § 14b zákona o azylu, podle něhož se rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Z odůvodnění stěžovatelova rozhodnutí je zřejmé, že účastník řízení není rodinným příslušníkem osoby požívající doplňkovou ochranu, rozsudek krajského soudu je proto v této části nepřezkoumatelný. Nejvyšší správní soud má za to, že stěžovatel řádně a dostatečně zjistil skutkový stav a přezkoumatelně a přesvědčivě vyložil, z jakých důvodů účastníku řízení nepřísluší žádná z forem mezinárodní ochrany. Prostor pro správní uvážení stěžovatel v otázce poskytnutí humanitárního azylu využil zákonným způsobem a nevybočil z něho, ani správního uvážení nezneužil.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů napadený rozsudek podle ust. § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, v němž je podle odst. 4 citovaného ustanovení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.“

V novém řízení projednal krajský soud žalobu při jednání za účasti tlumočníka do jazyka ruského.

Pověřená zástupkyně žalobce setrvala na podané žalobě. Uvedla, že zdravotní stav žalobce se nadále zhoršuje, byla mu vyoperována slezina, trpí závažnou poruchou řeči. Z těchto důvodů vyloučila návrat žalobce do vlasti, neboť si nemůže vyřizovat běžné záležitosti, nemůže pracovat, neměl by kde bydlet. Je si vědoma skutečnosti, že krajský soud je vázán právním názorem NSS, stejně tak i judikatury NSS i ESLP, nicméně poukázala na rozhodnutí žalovaného z ledna tohoto roku ve věci jiného žadatele z Ukrajiny, který trpí závažným zdravotním onemocněním i poruchou řeči a žalovaný mu udělil humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu. Zohlednil při tom ekonomickou, sociální a rodinnou situaci dotyčného, zpretrhání dosavadních vazeb a obecnou úroveň a dostupnost zdravotní péče v současné ekonomické krizi na Ukrajině. Domnívá se proto, že rozhodnutí žalovaného je zatíženo libovůlí, neboť případ žalobce je obdobný citovanému případu a žalovaný v případě žalobce rozhodl opačně. Odkázala na žalobní tvrzení, že na Ukrajině přetrvává diskriminace lidí HIV pozitivních, o této skutečnosti hovoří i zpráva MZ USA za rok 2012 z ledna 2013, v níž se uvádí, že lidé HIV pozitivní trpí stigmatizací, nedostatkem péče, sociální izolací a ze strany lékařů je jim odpírána péče. Je proto přesvědčena, že žalobce splňuje důvody jak pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu pro důvodnou obavu z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, tak i pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a o azylu z důvodu vážné újmy pro případ návratu.

Pověřený pracovník žalovaného odkázal na žalobou napadené rozhodnutí, s jehož řádným odůvodněním i ohledně neudělení humanitárního azylu se ztotožnil Nejvyšší správní soud (dále také jen „NSS“). Odkaz zástupkyně žalobce na případ jiného žadatele, jemuž byl udělen humanitární azyl, který však trpěl jinou zdravotní diagnózou, označil za nepřipadný s tím, že v azylovém řízení platí zásada individuálního posouzení. Uvedl, že žalobce má možnost léčby svého onemocnění na Ukrajině včetně účinných preparátů. Předložil soudu k provedení důkazu Informaci organizace „International SOS“ – zpráva o Ukrajině ze dne 4.5.2012, získaná v rámci evropského Projektu lékařských informací o zemích původu (dostupnost léčby HIV/AIDS, dostupnost vyjmenovaných účinných léků), v níž je uvedena i dostupnost veřejných nemocnic a lékařských zařízení k léčbě HIV v místě bydliště žalobce, jakož i léků, které žalobce užívá v ČR. Poukázal na to, že žalobci nebylo uloženo správní vyhoštění, svůj legální pobyt na území ČR si tak může zajistit prostřednictvím institutů zákona č. 326/1999 Sb., tím spíše, pokud zde v ČR legálně žije jeho matka. K takovému účelu neslouží humanitární azyl, zdůraznil zásadu subsidiarity mezinárodní ochrany a odkázal na rozsudek NSS č.j. 2 Azs 36/2005,

v němž NSS ve vztahu k § 14 zákona o azylu uvedl, že azylová procedura nemůže nahrazovat jiné způsoby legalizace pobytu upravené v zákoně č. 326/1999 Sb. Dále odkázal na judikaturu NSS a ESLP, citovanou ve zrušujícím rozsudku NSS, kde se uvádí, že postačí, pokud lékařská péče a léky jsou v zemi původu běžně dostupné. Setrval na zamítnutí žaloby, náklady řízení nežádal.

Z výsledku svědkyně N. D., matky žalobce, soud zjistil, že v ČR žije již 20 let, má české státní občanství. Žalobce bydlí u ní ve Vlašimi. Každodenně se o něho musí starat, protože nemluví, nepíše, navíc trpí ještě žloutenkou typu C. Připravuje mu dietní jídlo, léky, doprovází ho na kontroly k lékařům. Z důvodu zhoršení HIV onemocnění byl od 6.12.2013 hospitalizován v Praze na Bulovce. Dále byl od 9.1. do 31.1.2014 hospitalizován v Nemocnici Praha – Bohnice proto, že se chtěl zabít. Informovala se, že pokud by se žalobce léčil na Ukrajině, zbývaly mu max. 2 roky života. Bez peněz na Ukrajině žádné léky nedostane.

Pověřená zástupkyně žalobce k předložené Informaci organizace „International SOS“ namítla, že se v ní sice uvádí dostupnost lékařské péče, ale neuvádí se, za jakých podmínek je poskytována. Uvedla, že na Ukrajině je lékařská péče dostupná pouze pro lidi, kteří na to mají finanční prostředky. K možnostem úpravy legálního pobytu žalobce dle zákona č. 326/1999 Sb. namítla, že žalobce by si mohl požádat o přechodný pobyt, leč jednou z podmínek je sjednání komerčního zdravotního pojištění. Komerční pojišťovny však odmítají pojistit někoho, kdo trpí závažným zdravotním postižením jako žalobce, z tohoto důvodu mají pojišťovny výluky pro sjednání pojištění, mezi které patří i HIV onemocnění a žloutenka typu C a navíc při sjednání pojištění nesmí dotýčný některou z chorob již trpět. Žalobce tak není schopen splnit podmínky cit. zákona. Navrhla zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení a přiznání nákladů řízení, které se zavázala vyčíslit ve lhůtě tří dnů.

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

Po opětovném přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí a správního řízení, které mu předcházelo, krajský soud, jsa vázán výše uvedenými závěry Nejvyššího správního soudu, tedy, že žalovaný řádně a dostatečně zjistil skutkový stav a přezkoumatelně a přesvědčivě vyložil, z jakých důvodů žalobci nepřísluší žádná z forem mezinárodní ochrany a rovněž správní uvážení v otázce poskytnutí humanitárního azylu využil zákonným způsobem, nevybočil z něho, ani správního uvážení nezneužil, nemůže dospět k jinému rozhodnutí, než je zamítnutí žaloby. Krajský soud tak neshledal žádný důvod změnit své odůvodnění učiněné v rozsudku ze dne 30.1.2013 ohledně neudělení azylu žalobci dle § 12 a § 13 zákona o azylu, a proto na tuto část, jak uvedeno výše, odkazuje. Z důvodu zrušujícího rozsudku NSS a v něm učiněných odkazů na judikaturu NSS a ESLP ohledně humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, citovaných rovněž výše, krajský soud nemohl jinak, než přehodnotit svoji původně učiněnou

úvahu, akceptovat důvodné výtky Nejvyššího správního soudu a žalobu jako nedůvodnou v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. v celém rozsahu zamítnout.

Výrokem II. soud rozhodl jak o náhradě nákladů řízení před krajským soudem, tak i o náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem, a to podle konečného výsledku v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 28. února 2014

JUDr. Ivona Šubrtová, v.r.
samosoudkyně